

**Ajankohtaista
vesihometutkimuksesta**

**Suomen
vesihomeverkoston
perustaminen**

Kalaterveyspäivä 13.3.2024, Tampere
Petri Heinimaa, Luke/ Jyväskylä

Vesihomeverkoston perustamisen taustaa

- Vesihomeen aiheuttamia ongelmia:
  - Suurin ongelma: luotettavasti toimivaa hoitokeinoa ei ole ollut malakiittivihreän kiellon jälkeen
  - Emokalaparvien vesihomeongelmat ovat johtaneet mädinpuutteeseen joidenkin lajien osalta
  - Kalanpoikasten kasvatusongelmat johtaneet istutuspoikaspulaan – kalatalousvelvoitteiden istutukset eivät toteudu
  - Uhanalaisten kalakantojen elvyttämistavoitteet eivät toteudu
  - Taloudelliset tappiot elinkeinolle ja toimijoille
  - Ratkaisut vesihomeongelmaan ovat myöhässä vaikka tutkittu 1990-luvulta lähtien
  - Välillä tuntuu, että on jotain opittu, mutta sitten tilanne taas muuttuu
  - Laitoksia, joilla ei ole aiemmin ollut vesihomeongelmia, nyt on
  - Erilaiset käytännön kokemukset laajemmin toisten tietoon
  - Uuden tiedon ja kokeilujen tulosten välittäminen toisten tietoon (kotimaiset ja kansainväliset)
  - Uusien yhteisten tutkimus- ja pilottihankkeiden aikaansaaminen

Vesihomeverkoston toiminta 2023

- Vesihomeverkosto -hankkeen rahoitti MMM ja sitä koordinoi Luonnonvarakeskus (Luke).
- Käytännön toteuttajana toimi Trustiikki Oy, Pauliina ja Marko Varpunen.
- Työtä ohjasi projektiryhmä, joka kokoontui hankkeen aikana 11 kertaa.
- Projektiryhmään kuuluivat: - Petri Heinimaa ja Matti Janhunen Luonnonvarakeskuksesta
- Teemu Hentinen, Markku Tuomainen ja Heli Peura Pohjois-Savon ELY-keskuksesta.

Hankkeen keskeiset tehtävät/tulokset olivat:

- Lähtötietojen ja taustojen kerääminen
- Vesihomeverkoston toimintamallin suunnittelu ja käynnistäminen
- Verkoston kokoaminen ja kontaktointi (verkostossa 90 osallistujaa)
- Toimijoiden haastattelut (18 henkilöä) ja vierailu viljelylaitoksella
- Vesihomeverkoston aloitusseminaarin järjestäminen (Kuopio + Teams, 23.8.2023, osallistujia 60 hlöä)
- Vesihomeongelman kuvaaminen riskienhallinnan keinoin
- Vesihomeverkoston Teams-tapaaminen (31.10.2023, 45 hlöä)

Toimenpidesuosituksia vesihomeverkostolle

1. Verkoston tiedoista ja kunnosta on pidettävä huolta. Etsijän tulee löytää etsimänsä.
2. Verkoston aktivoinnista tulee pitää huolta. Verkoston keskustelua on ylläpidettävä, haastettava verkoston jäseniä osallistumaan ja tökittävä asioita eteenpäin.
3. Verkostoa tulee edelleen markkinoida eteenpäin. Tarkoitus on olla kaikille toimijoille avoin verkosto.
4. Verkoston kannattaa pitää seminaareja tai muita tapaamisia vuosittain tai joka toinen vuosi.
5. Verkoston kannattaa pitää lyhyitä ja kevyitä tietoiskumaisia tilaisuuksia säännöllisesti ja riittävän usein, esim. Teams-tietoiskutuokioiden (ajankohtainen tilannetieto, tutkimustulos, projektin aloittaminen tai muu yhteisöä kiinnostava aihe). Tärkeintä on pitää keskustelu ja tapaamiset elossa.
6. Tutkimukseen tulisi saada lisää kokeilukulttuuria. Perustutkimusta tarvitaan ongelman paremmaksi ymmärtämiseksi, olisi keskityttävä etsimään ratkaisuja. Nopeita pilottihenkisiä kokeita ja testejä.
7. Kalankasvattajien roolia ja osuutta verkostossa tulee pyrkiä kasvattamaan ja miettiä keinoja tähän. Esim. kasvattajille järjestetty oma jäsenilta vesihome-teemalla voisi toimia alkusysäyksenä tulla mukaan verkostoon.
8. 'Vesihomenyrkki' ohjaamaan ja rahoittamaan tutkimus- ja koetoimintaa.

Suomen vesihomeverkoston tulevaisuus

- Verkoston toiminnan jatkamiseksi ja kehittämiseksi on haettu MMM:ltä rahoitusta vuodelle 2024
- Sivustolle kerätään aineistoja:
  - Julkaisut
  - Esitykset
  - Seminaarit, workshopit, Teams-tilaisuudet
  - Ajankohtaiset asiat, toimijoiden havainnot ja kokemukset
  - Verkoston eminaarin tulosten yhteenveto ja tiedotus osallistujille ja verkostolle
  - Vuoropuhelu/keskustelu
- Yhteydenpito verkoston jäseniksi ilmoittautuneisiin (ilmoittautuminen pauliina.varpunen@trustiikki.fi tai petri.heinimaa@luke.fi)
- Uusien tietojen välitys uutiskirjeissä (hyödynnetään olemassa olevia)
- Säännölliset Teams-tapaamiset jatkossa uusimman tiedon ja kokemusten jakamiseksi
- Esityksiä uusista havainnoista ja tiedoista sektoritapahtumissa (mm. kalaterveyspäivät, kalankasvattajien tapahtumat, kalatalousalan tapahtumat, kalatalousalueiden päivät, tutkimuslaitosten ja yliopistojen seminaarit jne.)
- **Suomen vesihomeverkosto liitetään osaksi valmisteilla olevaa Kalatalousverkosto.fi-sivustoa**

Kiitos!

Löydä meidät verkosta

➤ luke.fi

Tilaa uutiskirjeemme ja pysy jyvällä!

luke.fi/uutiskirje

Luonnonvarakeskus (Luke)

Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki

